

BRUYNE, Arthur de (Kruibeke 14 maart 1912 –
Mortsel 9 oktober 1992). Broer van Hector de
Bruyne.

Was de zoon van een onderwijzer uit Kruibeke die
tijdens de Eerste Wereldoorlog les gaf aan een Bel-

Arthur de Bruyne spreekt op de Amedee Verbruggen-hulde te Waasmunster in februari 1962 (v.l.n.r.): Hendrik Borginon, Verbruggen, De Bruyne, Adiel Debeuckelaere. De Bruyne verwierf vooral bekendheid door zijn kronieken van de V.B. en de oorlogsjaren, eerst in het Vlaams-nationalistische blad 't Pallieterke, later in boekvorm. (ADV N)

gische vluchtelingenschool in Gouda. De Bruyne werd gevormd in de normaalschool van Oostakker en was tot eind 1964 leraar voor doven en spraakgestoorden in Antwerpen. Daarna werd hij het hoofd van de pers- en documentatiedienst van Kerk in Nood-Oostpriesterhulp in Tongerlo, en in de periode 1978-1981 van haar internationale informatiedienst in Königstein.

De Bruyne was actief in de Vlaams-nationalistische jeugdbeweging en werd hoofdredacteur van *De Blauwvoet*. Tijdens de oorlog was hij lid van het Vlaamsch Nationaal Verbond (VNV), daarna medeoprichter van *Rommelpot* en medewerker aan *Het Handelsblad van Antwerpen*, *De Vlaamse Linie*, *Het Pennoen* en andere bladen. Zijn talrijke vulgariserende geschiedkundige bijdragen handelden over onderwerpen die hem als nationalist aantrokken: *De Boerenkrijg* (1948), *De Guldensporenslag* (1952), de Ierse vrijheidsstrijd en vooral het Vlaams-nationalisme.

De Bruyne maakte vooral naam door de journalistieke kronieken over het Vlaams-nationalisme en de oorlogsjaren die hij sinds 1956 publiceerde in 't *Pallieterke* onder de schuilnaam van E. de V. Vele daarvan werden gebundeld in boeken die een hoge oplage haalden, zoals "Pétits vicaires" (1968), *Hendrik de Man – Cyriel Verschaeve* (1969), *De kwade jaren* (5 dln., 1971-1976) en *Trouw* (1973). Terecht oordeelde Lode Claes dat dit alles werd geschreven "met andere doeleinden dan de historiografie", namelijk voor "het weerleggen van de repressie". E.H. Kossmann verklaarde in 1991 dat een werk als *De kwade jaren*, ter rechtvaardiging van de *collaboratie*, in Nederland onmogelijk was. Door zijn werk heeft De Bruyne in belangrijke mate bijgedragen tot de naoorlogse verspreiding van de Vlaams-nationalistische idee in continuïteit met de fascistische periode van de beweging.

De Bruyne heeft ook twee wetenschappelijke wer-

ken van lange adem op zijn naam. Het betreft twee biografieën, het genre dat zijn voorkeur wegdroeg. *Joris van Severen, Droom en Daad* (1961) was baanbrekend en blijft een waardevolle biografie van de leider van het Verdinaso. Hetzelfde geldt voor *Lodewijk Dosfel 1881-1925. Kultuurflamingant, activist, nationalist* (1967). Beide werken beleefden ongewijzigde heruitgaven. Ze zijn vlot geschreven maar wat wijdlopig, en steunen op een rijke documentatie. Ze bieden levendige portretten dankzij een fijn psychologisch aanvoelen en zin voor het detail en de anekdote. Maar beide missen synthese. De achtergrond van de V.B. en het nationalisme wordt er niet in uitgewerkt, en dus ook niet de invloed die Dosfel en Van Severen daarop uitoefenden.

De Bruyne heeft jarenlang gewerkt aan een derde grote biografie over *Jules Charpentier. Afgezant van de Frontbeweging* (1989), maar was niet meer in staat om de brokstukken van zijn documentatie te verwerken tot een geheel.

LITERATUUR: L. Claes, *Het verdrongen verleden*, 1983; – L. Wils, 'In memoriam Arthur De Bruyne', in *WT*, jg. 51, nr. 4 (1992), p. 245-247.

LODE WILS